

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY
SPOŁECZNEJ
W WADOWICACH
GÓRNYCH
ZA 2014 R.**

Marzec 2015r.

Spis treści:

- I.** Wstęp
- II.** Struktura i zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
- III.** Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
- IV.** Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
 - 1.** Pomoc Społeczna
 - 1.1. Ustawa o pomocy społecznej
 - 1.2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
 - 1.3. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
 - 1.4. Ustawa o systemie oświaty
 - 1.5. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
 - 1.6. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych
 - 1.7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
 - 1.8. Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
 - 1.9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
 - 1.10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego;
 - 2.** Świadczenia Rodzinne
 - 2.1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych
 - 2.2. Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
 - 3.** Fundusz Alimentacyjny
 - 3.1. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
 - 3.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych
 - 4.** Karta Dużej Rodziny
- V.** Projekt „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”
- VI.** Pozostałe zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych.
- VII.** Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn.zm.) „*Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.*”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy, nie posiadającą osobowości prawnej, utworzoną na podstawie Uchwały Nr XIII/41/90 Rady Gminy w Wadowicach Górnych z dnia 27 kwietnia 1990r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych realizuje zadania wynikające m. in. z ustaw:

1. **Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej** (tj. Dz. U. z 2015r. poz.163);
2. **Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.);
3. **Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych** (tj. Dz. U. z 2015r. poz.114 z późn.zm.);
4. **Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** (Dz. U. z 2014r. poz. 567)
5. **Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 z późn.zm);
6. **Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 332);
7. **Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty** (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz.2572 z późn.zm.);
8. **Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (tj. Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz.1027 z późn.zm.);
9. **Ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych** (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 121);
10. **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 149);
11. **Ustawa z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego** (tj. Dz. U. z 2014r. poz. 1206 z późn.zm.);
12. **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 1356 z późn.zm.);
13. **Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego** (tj. Dz. U. Nr 231 poz. 1375 z późn.zm.);
14. **Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny** (Dz. U. z 2014r. poz. 1863)

a także innych ustaw i aktów wykonawczych, które nakładają obowiązek realizacji zadań w nich zawartych na ośrodki pomocy społecznej.

Celem działania Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy, a w szczególności:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości;
- wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

II. STRUKTURA I ZATRUDNIENIE W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

Do realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych wyróżnia się następujące działy:

- dział pomocy środowiskowej i świadczeń;
- dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
- dział finansowo - księgowy;
- dział administracyjny.

W skład Ośrodka wchodzi następujące stanowiska pracy:

- kierownik Ośrodka,
- główny księgowy - 1 etat,
- pracownik do obsługi administracyjnej - ½ etatu,

- pracownicy socjalni - 4 etaty,
- stanowiska pracy ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych - 1 i ½ etatu,

Dwóch pracowników socjalnych zatrudnionych jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego POKL „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”, aby spełnić ustawowe wymogi - 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tysiące mieszkańców lub jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin objętych pracą socjalną. (art. 110 ust.11).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych obejmuje swoim zasięgiem cały teren gminy tj. 13 sołectw, w których zamieszkuje **7 575 mieszkańców zameldowanych na stałe** (3 753 kobiety i 3 822 mężczyzn) oraz 56 osób zameldowanych na czas określony (25 kobiet i 31 mężczyzn).

Pracownicy socjalni mają przydzielone rejony:

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Zajmowane stanowisko	Miejscowości
1.	Krystyna Płatek	starszy pracownik socjalny	Izbiska, Wampierzów, Zabrze
2.	Renata Żelazko	starszy specjalista pracy socjalnej	Jamy, Kosówka, Wadowice Dolne
3.	Ewa Lelakowska	starszy pracownik socjalny	Wierzchowiny, Wadowice Górne, Kawęczyn
4.	Aneta Midura	pracownik socjalny	Wola Wadowska, Przebendów, Piątkowiec, Grzybów

W 2014r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych na umowę zlecenie zatrudnieni byli:

- psycholog
- asystent rodziny
- prawnik
- informatyk

III. BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

W 2014r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych wydatki związane z realizacją zadań i utrzymaniem Ośrodka wyniosły:

Ogółem: 3 999 475,86zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 3 300 250,23zł
- środki własne gminy: 547 087,47zł
- środki EFS (projekt PO KL): 152 138,16zł

➤ Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

Ogółem: 661 467,08zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 457 792,43zł
- środki własne gminy: 203 674,65zł

z tego:

- zadania zlecone gminie: 16 002,00zł
- zadania własne gminy: 645 465,08zł

w tym program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ogółem: 298 900,00zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 223 900,00zł
- środki własne gminy: 75 000,00zł

➤ Pomoc stypendialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Ogółem: 171 209,46zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 136 967,57zł
- środki własne gminy: 34 241,89zł

z tego:

- stypendia szkolne: 168 719,46zł
- zasiłki szkolne: 2 490,00zł

➤ **Świadczenia rodzinne:**

Ogółem:	<u>2 340 775,13</u> w tym:
• dotacja z budżetu państwa:	2 340 75,13zł
• środki własne gminy:	0,00zł

➤ **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego:**

Ogółem:	<u>141 170,00zł</u> w tym:
• dotacja z budżetu państwa:	141 170,00zł
• środki własne gminy:	0,00zł

➤ **Projekt POKL:**

Ogółem:	<u>170 635,80zł</u> w tym:
Dotacja:	152 138,16zł
Wkład własny:	18 497,64zł

Utrzymanie Ośrodka:

➤ **Pomoc społeczna:**

Ogółem:	<u>361 955,16zł</u> w tym:
• dotacja z budżetu państwa:	71 440,00zł
• środki własne gminy:	290 515,16zł

➤ **Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny:**

Ogółem:	<u>91 908,98zł</u> w tym:
• dotacja z budżetu państwa:	76 200,97zł
• środki własne gminy:	15 708,01zł

➤ **Piecza zastępcza:**

Ogółem: **16 566,76zł** w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 13 619,00zł
- środki własne gminy: 2 947,76zł

➤ **Karta Dużej Rodziny:**

Ogółem: **392,92zł** w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 392,92zł
- środki własne gminy: 0,00zł

IV. ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

1. Pomoc społeczna

1.1. Ustawa o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 7 w/w ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze;
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. alkoholizmu lub narkomanii;
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje jeżeli spełnione są następujące kryteria dochodowe:

- **na osobę samotnie gospodarującą** - **542 zł**
- **na osobę w rodzinie** - **456 zł**

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z w/w problemów.

Ubiegając się o pomoc w ramach rządowego programu wieloletniego „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie może przekroczyć **150% w/w kryterium dochodowego** przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z problemów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Przy przeliczaniu przyjmuje się **dochody netto z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku**. W przypadku utraty dochodu przyjmuje się dochody z miesiąca złożenia wniosku.

Miesięczny dochód z 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych gospodarstwa rolnego wynosi 250 zł

Gmina obowiązana jest zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań własnych, własnych o charakterze obowiązkowym i zleconych z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez gminę należy (art. 17 ust 1):

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osób bezdomnych i innych osób nie mających dochodu i możliwości ubezpieczenia się na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej wojewodzie, również w wersji elektronicznej;
- 19) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy (art. 17 ust 2):

- 1) przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy (art. 18 ust 1):

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłuską żywiolową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

ŚWIADCZENIAMI Z POMOCY SPOŁECZNEJ SĄ:

I. Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- specjalny zasiłek celowy.

II. Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- pomoc rzeczowa,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE:

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Osoba niezdolna do pracy z tytułu wieku to osoba, która osiągnęła wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Osoba całkowicie niezdolna do pracy, to osoba zaliczona do I lub II grupy inwalidów lub legitymująca się znaczym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Zasiłek wypłacany jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby w przypadku osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w przypadku osoby w rodzinie. **Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 529,00 zł miesięcznie, minimalna - 30,00 zł miesięcznie.**

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby (z tym, że **kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418,00 zł miesięcznie i niższa niż 20,00 zł**),
- w przypadku rodziny do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Zgodnie z art.38, ust.3 ustawy o pomocy społecznej kwota zasiłku okresowego nie może być niższa, niż 50% różnicy pomiędzy:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej i może być przeznaczony między innymi na:

- koszty zakupu żywności, leków, leczenia,
- zakup opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- drobne remonty i naprawy w mieszkaniu,
- koszty pogrzebu.

Osobom bezdomnym oraz innym osobom, nie mającym dochodu czy możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia może zostać przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku:

- zdarzenia losowego,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tych przypadkach pomoc może być przyznana niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Jego wysokość nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Praca socjalna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Praca socjalna jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, w którym opracowuje się ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Co ważniejsze, narzędzie to określa także uprawnienia oraz zobowiązania stron (pracownika socjalnego i osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań. Tak, więc odmowa zawarcia lub nie dotrzymanie postanowień kontraktu przez osobę/rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub też wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne są opłacane zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu zdrowotnym, ustawą o pomocy społecznej oraz o świadczeniach rodzinnych. Świadczenia te przysługują osobom pobierającym zasiłek stały, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

Pomoc rzeczowa

Taka forma pomocy polega np. na zakupie odzieży, obuwia, żywności czy też niezbędnego sprzętu, opału itp. w sytuacji, gdy zachodzi prawdopodobieństwo zmarnotrawienia środków finansowych lub gdy osoba nie ma możliwości ich zakupić (chora, leżąca).

Poradnictwo specjalistyczne

Ta forma pomocy (szczególnie poradnictwo prawne, psychologiczne oraz rodzinne) jest świadczona osobom/rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód.

Interwencja kryzysowa

Jest to zespół interdyscyplinarnych działań, jakie są podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Głównym celem jest przywrócenie równowagi psychicznej oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a tym samym zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Tą formą wsparcia obejmuje się osoby/rodziny bez względu na posiadany dochód

W ramach tej pomocy udziela się natychmiastowego, specjalistycznego wsparcia psychologicznego, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, natomiast w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy.

Schronienie, posiłek i niezbędne ubranie

Udzielanie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych, a także w innych miejscach do tego przeznaczonych. Przyznanie niezbędnego ubrania polega na dostarczeniu osobie potrzebującej bielizny, odzieży oraz obuwia, odpowiedniego do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku. Wsparcie w postaci jednego gorącego posiłku przysługuje osobie, która własnym staraniem nie jest sobie w stanie go zapewnić.

Pomoc w postaci gorącego posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej wynosi 542,00 zł a kryterium dochodowe rodziny wynosi 456,00 zł razy ilość członków rodziny.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje GOPS o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie takiej formy pomocy odbywa się bez wydania decyzji administracyjnej oraz bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. W takich przypadkach dyrektorzy szkół i przedszkoli zobowiązani są do podjęcia działań

zmierzających do jak najszybszego ustalenia okoliczności uzasadniających wydanie decyzji administracyjnej, przyznającej dziecku gorący posiłek. Pracownik socjalny GOPS dokonuje ustaleń i podejmuje działania w kierunku wydania decyzji administracyjnej.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy ze strony innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje ta forma wsparcia.

Ponadto ta forma pomocy może być przyznana osobie, która wymaga wsparcia innych osób, a rodzina oraz wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie są w stanie takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w:

- zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiece higienicznej,
- pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktów z otoczeniem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres oraz miejsce, w którym mają być świadczone.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb, które wynikają z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Ten typ usług świadczony jest przez osoby mające specjalistyczne przygotowanie.

Pobyty w Domu Pomocy Społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych - a małżonek oraz rodzina nie są w stanie jej udzielić - przysługuje prawo do umieszczenia w DPS.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia lub przerwania szkolenia, stażu, pracy lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;

Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez osoby lub rodziny ubiegające się o świadczenia z pomocy społecznej stanowi podstawę do

odmowy przyznania świadczenia, uchYLENIA decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie w formie świadczenia niepieniężnego.

Powody przyznania pomocy w 2014r.:

POWODY PRYZNANIA POMOCY	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	132	530
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	65	374
w tym: wielodzietność	63	367
Bezrobocie	78	305
Niepelnosprawność	78	305
Długotrwała lub ciężka choroba	128	462
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	46	226
w tym: rodziny niepełne	17	53
rodziny wielodzietne	14	89
Przemoc w rodzinie	5	28
Alkoholizm	14	48
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	9
Zdarzenie losowe	1	2
Sytuacja kryzysowa	9	35

Źródło: sprawozdanie roczne MPiPS03

Rodzaje świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w 2014r.:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota dotacji	Środki własne	Razem dotacja i środki własne
1.	opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	0	43 954,12	43 954,12
2.	zasiłki stałe	102 031,03	0	102 031,03
3.	zasiłki okresowe	107 389,77	0	107 389,77
4.	zasiłki celowe w tym:	0	71 994,53	71 994,53
	• zasiłki celowe specjalne	0	13 464,75	13 464,75
	• zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego	0	28 000,00	28 000,00
	• pomoc rzeczowa	0	326,25	326,25
5.	Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym:	223 900,00	57 137,00	281 037,00
	• dożywianie uczniów	62 985,10	20 526,62	83 511,72
	• zasiłki celowe na zakup żywności	154 924,28	34 981,00	189 905,28
	• pomoc rzeczowa w postaci artykułów żywnościowych	5 990,62	1 629,38	7 620,00
9.	usługi opiekuńcze	0	12 726,00	12 726,00
10.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	16 002,00	0	16 002,00

źródło: opracowanie własne

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł koszty związane z dowozem posiłków z kuchni Publicznego Gimnazjum w Wadowicach Górnych do szkół z terenu Gminy Wadowicach Górne w wysokości **17 863,00zł**

Liczba rodzin i osób objętych niżej wymienioną pomocą w 2014r.:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilek stały	22	22	29
Zasilek okresowy	63	63	276
Posilek	297	137	680
Usługi opiekuńcze	4	4	4
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	4
Zasilki celowe i w naturze	316	154	578
Zasilki celowe z tytułu zdarzenia losowego	1	1	2
Oplata za pobyt w domu pomocy społecznej	3	3	3

Zródło: sprawozdanie roczne MPiPS03

Oprócz pomocy finansowej GOPS udziela pomocy w postaci pracy socjalnej tj. m.in.

- pomoc w wypełnianiu i interpretacji różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych,
- uczenie racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami,
- współpraca ze szkołami, w zakresie uzyskania informacji o uczniach,
- współpraca z asystentami rodziny,
- pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, poradnictwa dotyczącego rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- pomoc w wypełnianiu kwestionariusza osobowego, podania o pracę,
- pomoc w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS, KRUS,

- kierowanie osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu,
- stała współpraca z placówkami służby zdrowia, policji, sądu,
- udzielanie pomocy klientom w samodzielnym rozwiązywaniu ich problemów,
- uświadamianie klientom skutków choroby alkoholowej,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- informowanie ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
- motywowanie ofiar przemocy do skorzystania z pomocy specjalistycznej,
- prowadzenie rozmów z osobami stosującymi przemoc dotyczących skutków ich postępowania oraz motywowanie ich do uczestniczenia w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym,
- odwiedzanie osób starszych, samotnych,
- organizowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, pomocy ze strony rodziny, sąsiadów dla osób samotnych, niepełnosprawnych,
- pośredniczenie w organizowaniu badań mammograficznych i cytologicznych na terenie gminy we współpracy z Fundacją SOS,
- utrzymywanie ścisłej współpracy z kuratorami, częste odwiedziny w rodzinach,
- pomoc w zorganizowaniu opłatka dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych,
- współpraca z ŚDS w Mielcu,
- organizowanie zbiórki odzieży używanej, artykułów żywnościowych i środków czystości,
- pomoc w uzyskaniu artykułów żywnościowych w ramach programu POPŻ FEAD.

Pracę socjalną można prowadzić w oparciu o kontrakt socjalny. Zgodnie z art. 108 ustawy o pomocy społecznej „W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2014r. w Ośrodku zostało zawartych 25 kontraktów socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania pomocy społecznej współpracuje i korzysta z pomocy radnych, sołtysów, ośrodka zdrowia, poradni specjalistycznych, szpitala, policji, dyrektorów szkół na terenie gminy i gmin sąsiednich, w których uczą się dzieci z terenu gminy, Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu, Gminnej Spółdzielni w Wadowicach Górnych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu, Domu Pomocy Społecznej w Mielcu i w Dębicy, Schroniska Brata Alberta w Mielcu, Środowiskowego Domu Samopomocy i WTZ Mielec, kuratorów sądu rejonowego, oraz aktywu społecznego z terenu gminy.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2014r.:

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba Rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	612	219	862
w tym:			
świadczenia pieniężne	330	161	602
świadczenia niepieniężne	313	146	697
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1	1	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	611	218	858
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	303	1 059
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	84	197

Źródło: sprawozdanie roczne MPiPS03

**1.2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy
w rodzinie**

W/w ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Dnia 31 marca 2011r. Uchwałą Nr VI/28/2011 Rady Gminy w Wadowicach Górnych został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015. 06 czerwca 2011r. Zarządzeniem Nr 48/2011 Wójta Gminy Wadowice Górne został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny, w którego

skład wchodzi przedstawiciel pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy. Przewodniczącą zespołu jest pracownik socjalny Aneta Midura.

Zgodnie z art. 9a ust. 9 w/w ustawy obsługę organizacyjno–techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

W 2014r. odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy pracownicy socjalni uczestniczą w grupach roboczych, które pracują zarówno z ofiarą jak i sprawcą przemocy. W 2014r. w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie pracowało 16 grup roboczych (w tym 8 nowo powstałych w 2014r.). Łącznie w 2014r. odbyło się 65 posiedzeń grup roboczych.

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zostaną przedstawione w odrębnym sprawozdaniu.

1.3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

Zgodnie z art. 8 ust. 1 rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie.

W celu realizacji zapisów ustawy w 2014r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych zatrudnionych było na umowę zlecenie dwóch asystentów rodziny. Jeden zatrudniony w ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej” na rok 2014 Drugi w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitała Ludzki „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”.

Wsparciem ze strony asystenta rodziny zostało objętych 11 rodzin w których jest 35 dzieci:

- I. asystent pracował od V do XII 2014r. z 8 rodzinami (22 dzieci) - **14 976,00 zł**
- II. asystent pracował od II do IX 2014r. z 3 rodzinami (13 dzieci) - **10 211,16 zł**

Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny w 2014r.

wyniosły: 25 187,16 zł

W GOPS na umowę zlecenie zatrudniony był psycholog –psychoterapeuta, który od 01 lutego 2014r. do 30 lipca 2014r. pracował w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitała Ludzki „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”, natomiast od 01 sierpnia 2014r. do 31 grudnia 2014r. w ramach środków własnych.

W 2014r. przeprowadzonych było 187 konsultacji psychologicznych w ciągu 176 godzin pracy. Wsparciem objętych było 55 osób w 33 rodzinach.

Koszty związane z zatrudnieniem psychologa wyniosły:

- projekt POKL: 6 960,00

- środki własne: 3 600,00

RAZEM: 10. 560,00zł

Na podstawie orzeczenia Sadu Rejonowego w Mielcu Wydział II Rodzinny i Nieletnich od 18.07.2014r. jedno dziecko z terenu Gminy Wadowice Górne zostało umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej tj. Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu socjalizacyjnego – Dom dla Dzieci w Skopaniu. W związku z powyższym ponoszona była odpłatność za pobyt dziecka w wysokości **334,88zł miesięcznie**. Łącznie w 2014r. opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wyniosła 1 490,76zł

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny zostaną przedstawione w odrębnym sprawozdaniu.

1.4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych realizuje zadanie związane z pokryciem kosztów udzielenia edukacyjnej pomocy stypendialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, zgodnie z art. 90d i art. 90e ustawy o systemie oświaty – **stypendia i zasiłki szkolne**.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczna wysokość dochodu netto w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż 456,00 zł. na osobę. Stypendium szkolne wypłacane jest po okazaniu rachunków związanych z poniesionymi kosztami na edukację ucznia.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Ogółem w 2014r. na pomoc stypendialną dla uczniów o charakterze socjalnym wykorzystana została kwota 171 209,46zł w tym:

- **dotacja z budżetu państwa wynosiła: 136 967,57zł;**
- **środki własne gminy: 34 241,89zł**

Od stycznia do czerwca 2014r. pomoc w postaci:

- stypendium szkolnego otrzymało **233 uczniów na łączną kwotę 86 748,65zł**
- zasiłku szkolnego otrzymał **1uczeń na kwotę 530,00zł**

Od września do grudnia 2014r. z pomocy w postaci:

- stypendium szkolnego skorzystało **210 uczniów na łączną kwotę 81 970,81zł**
- zasiłku szkolnego skorzystało **5 uczniów na łączną kwotę 1 960,00zł**

1.5. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

Zgodnie z art 7 ust. 4 w/w ustawy do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe wynikające z art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzje wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej. Prawo do w/w świadczenia przysługuje na okres 90 dni.

Ponadto zgodnie z art 66 ust. 1 w/w ustawy obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają:

- osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, przyznany na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Za w/w/ osoby opłacana jest składka zdrowotna za okres od dnia przyznania świadczenia do dnia utraty prawa do ich pobierania.

W 2014r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne dla **19 osób** pobierających zasiłki stałe na łączną kwotę **8 469,63zł**

1.6. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych

Zgodnie z art. 6 w/w ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,

2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

- przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) jeżeli nie podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia

społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów.

W 2014r. opłacone były składki emerytalno-rentowe za osoby pobierające:

- **świadczenia pielęgnacyjne w wysokości - 24 827,67zł (dla 12 osób)**
- **zasiłki dla opiekunów w wysokości - 22 877,43zł (dla 9 osób)**

Odsetki od zasiłków dla opiekunów wyniosły 10 381,97zł

1.7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Według art. 49 w/w ustawy bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej jest osobą będącą w szczególnej sytuacji na rynku pracy i przysługuje mu pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

Do zadań własnych gminy należy współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych.

Zgodnie z art. 73a. na wniosek gminy starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu. Bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 6 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych, które podlega waloryzacji. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

Z Powiatowym Urzędem Pracy w Mielcu zostało zawarte porozumienie dotyczące zasad współpracy w zasadzie procedur postępowania z osobami, które są zarejestrowane w PUP Mielec i jednocześnie korzystają z pomocy GOPS, a także w zakresie wymiany informacji dotyczącej osób bezrobotnych.

Ponadto zostało zawarte porozumienie dotyczące korzystania z Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI), dotyczące sposobu wymiany informacji między instytucjami.

1.8. Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego

Zgodnie z art. 19b ustalenie prawa i wypłata pomocy pieniężnej należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Pomoc pieniężna przyznawana jest na wniosek zainteresowanej osoby.

W 2014r. wpłynął do GOPS jeden wniosek, który wraz z niezbędnymi dokumentami oraz Kartą Informacyjną został przekazany do Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

1.9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zgodnie z w/w ustawą pracownicy socjalni udzielają osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy w postaci:

- udzielania informacji o możliwości złożenia wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec osoby nadużywającej alkoholu;
- uświadamiania o negatywnych skutkach nadużywania alkoholu;
- motywowania do utrzymania abstynencji;
- motywowania i zobowiązywania do podjęcia leczenia odwykowego;
- informowania o możliwości podjęcia leczenia uzależnienia od alkoholu

W przypadku powzięcia informacji, że osoba nadużywa alkoholu, jej zachowanie zaburza funkcjonowanie rodziny lub otoczenia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych występuje z wnioskiem do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec tej osoby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazuje informacje o osobie nadużywającej alkoholu i jej środowisku.

Osoby nadużywające alkoholu korzystają z wsparcia w placówkach znajdujących się na terenie powiatu mieleckiego tj.:

- **Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, ul. Żeromskiego 22** jest niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej, w którym funkcjonuje:

- **Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia**

Program terapeutyczny realizowany jest w formie zajęć terapeutycznych grupowych i sesji indywidualnych. Pacjenci poradni mają możliwość korzystania z porad medycznych udzielanych przez lekarza psychiatrę. Leczenie odbywa się kilku następujących po sobie etapach.

- **Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu**

Program terapeutyczny realizowany w Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu obejmuje zakres podstawowego programu terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu. Zajmuje się leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, które dobrowolnie wyraziły zgodę na leczenie lub zostały zobowiązane do leczenia przez sąd. Program terapii realizowany jest przez **7 tygodni**. Zajęcia odbywają się **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 15.00**

➤ **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień** - Mielec, ul. Chopina 8, w którym działają grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu:

- **Anonimowi Alkoholicy (grupa AA)** są wspólnotą mężczyzn i kobiet, którzy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój wspólny problem i pomagać innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu.
- **Grupa AL ANON "Odnowa"** jest wspólnotą krewnych i przyjaciół alkoholików. Jedynym motywem działania Al Anon jest niesienie pomocy rodzinom alkoholików. Zmiana nastawienia rodziny i przyjaciół alkoholika może przyczynić się do jej wyleczenia.

1.10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

Jedna osoba z terenu Gminy Wadowice Górne na podstawie postanowienia Sądu Opiekuńczego w Mielcu została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej dla osób psychicznie chorych w Dębicy.

W 2014r. odpłatność za pobyt w/w osoby w DPS wyniosła 31 330,98zł – finansowana z środków własnych gminy.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych w związku z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego jedno dziecko z terenu Gminy objęte jest specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania (3 godz. dziennie przez 5 dni w tygodniu).

W 2014r. na specjalistyczne usługi opiekuńcze została wydatkowana kwota 16 002,00zł

2. Świadczenia rodzinne

2.1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych

ZASIŁEK RODZINNY

Przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18. roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
- 3) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokości zasiłku rodzinnego uzależniona jest od wieku dziecka tj:

- na dziecko w wieku do ukończenia 5 lat – 77,00zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku 5 do 18 roku życia – 106,00zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku od 18 do 24 roku życia – 115,00zł miesięcznie.

DO ZASIŁKU RODZINNEGO PRZYSŁUGUJĄ DODATKI Z TYTUŁU (art. 8):

- urodzenia dziecka;
- korzystanie z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- dodatek z tytułu wielodzietności;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- rozpoczęcia roku szkolnego;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Dodatek przysługuje w wysokości **1 000,00 zł jednorazowo**.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

przysługuje uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 1) 24 miesięcy kalendarzowych;
- 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;

3) 72 miesiące kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.
Dodatek przysługuje w wysokości **400,00 zł miesięcznie**.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Przysługuje opiekunowi jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

Dodatek przysługuje w wysokości **170,00 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż **340,00 zł miesięcznie** na wszystkie dzieci.

W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o **80,00 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż o **160,00 zł miesięcznie** na wszystkie dzieci.

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Dodatek przysługuje w wysokości **80,00 zł miesięcznie**.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka

Przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 1) **60,00 zł miesięcznie** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) **80,00 zł miesięcznie** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego i rocznego przygotowania przedszkolnego.

Dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, w wysokości **100,00 zł jednorazowo** na dziecko.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego:

- 1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej - w wysokości **90,00 zł miesięcznie** na dziecko albo
- 2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej - w wysokości **50,00 zł miesięcznie** na dziecko.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty:

- **574,00zł miesięcznie** (do października 2014r. - 539,00zł);
- **664,00zł miesięcznie** (do października 2014r. - 623,00zł) gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności,

Dochody przyjmuje się z roku poprzedzającego okres zasiłkowy, przy uwzględnieniu dochodu uzyskanego i utraconego.

Dochód z 1 ha przeliczeniowego gospodarstwa rolnego wynosi 239,08zł miesięcznie (do października 2014r. - 202,58,-zł)

JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (tzw. becikowe)

Przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu .

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania. Jednorazowa zapomoga przysługuje w wysokości **1 000,00zł**, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę **nie przekracza kwoty 1922,00 zł**

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE:

- zasiłek pielęgnacyjny;
- specjalny zasiłek opiekuńczy;
- świadczenie pielęgnacyjne;

Zasiłek pielęgnacyjny

Przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, która ukończyła 75 lat.
- 4) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153,00zł miesięcznie.

Wyplata zasiłku nie jest uzależniona od dochodu.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego zmienia się w kolejnych latach:

- 620,00zł - do 30.04.2014r.
- 800,00zł - od 01.05.2014r. do 31.12.2014r.
- 1 200,00zł - od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.
- 1 300,00zł - od 01.01.2016r.

Wyplata świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależniona od dochodu.

Do 31.12.2014r. przysługiwał dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w ramach Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne w wysokości 200,00zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustaw z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **620,00zł miesięcznie**, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę **nie przekracza 664,00zł miesięcznie**.

W 2014r. wypłacono 16 857 świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla 628 rodzinna łączną kwotę **2 341 446,43zł** w tym:

- **zasiłki rodzinne z dodatkami: 1 272 754,40zł;**
- **świadczenia opiekuńcze: 1 000 692,03zł;**
- **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka: 68 000,00zł**

Zwroty za nienależnie pobrane świadczenia wyniosły 671,30zł

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze:

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzja świadczenia	Kwota świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
Zasiłki rodzinne	817	848964,00	372	1 546	833
Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	740	423 790,40	328	1 435	788
- urodzenia dziecka	26	26 000,00	26	124	72
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	27	72 440,40	25	104	55
- samotnego wychowywania dziecka	11	14 450,00	10	22	11
- kształcenia i rehabilitacji dziecka	45	33 760,00	38	175	102

niepełnosprawnego					
- rozpoczęcia roku szkolnego	587	54 600	274	1 289	719
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	218	66 140,00	274	1 289	719
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej	187	156 400	116	655	421
Zasiłki pielęgnacyjne	230	389 385,00	224	X	X
Świadczenia pielęgnacyjne	29	223 677,33	30	67	31
Pomoc finansowa dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	29	61 000,00	30	67	31
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	41	326629,70	41	84	0
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	68	68 000,00	68	277	141
Razem	1 085	2 341 446,43	628	1 956	914

Źródło: sprawozdanie roczne

2.2. Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

Dnia 15.05.2014r. weszła w życie ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, którzy utracili prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 01.07.2013r. W/w ustawa zakłada wypłatę zarówno bieżących jak i zaległych środków (wraz z ustawowymi odsetkami do dnia wejścia w życie ustawy) tym opiekunom, którzy do 30.06.2013r. spełniali warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu z 31.12.2012r.

Celem ustawy była realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasiłek dla opiekuna przysługiwał w kwocie **520,00zł miesięcznie** był przyznawany niezależnie od dochodu

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna organ właściwy ustalający prawo do świadczeń pielęgnacyjnych wszczynał na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna. Wniosek można było składać maksymalnie w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 15 września 2014 r.

3. Fundusz alimentacyjny

3.1. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu w/w ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości ustalonej w wyroku sądu, nie więcej jednak niż 500 zł na jedną osobę.

Przy ustaleniu uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć **725,00 zł**

W 2014r. wypłacono 449 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla **34 osób w kwocie 141 170,00zł**

3.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Kolejnym zadaniem jakie jest realizowane w Ośrodku Pomocy Społecznej jest postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela „z urzędu” występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika (oznacza to urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Po otrzymaniu w/w wniosku, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nie łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

1. zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny, albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
2. zwraca się do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
3. w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, w ramach aktywizacji zawodowej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się w PUP-y, organ właściwy dłużnika:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.3),
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Na koniec okresu świadczeniowego w sytuacji kiedy dłużnik nie zwrócił tych należności wraz z odsetkami wysyła się tytuł wykonawczy do naczelnika Urzędu Skarbowego, celem ich wyegzekwowania.

W 2014r. przeprowadzono postępowania wobec 20 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. Ponadto wysłano pisma o wszczęcie postępowania wobec 14 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie innych gmin.

W wyniku w/w postępowań odzyskano **31 836,34zł** należności z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego z tego na rzecz:

- gmina wierzyciela tj. Wadowice Górne: 7 053,04zł
- gmina dłużnika: 5 681,52zł
- budżet państwa: 19 101,78zł

4. Karta Dużej Rodziny

Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty Dużej Rodziny należy do zadań z zakresu administracji rządowej.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzinie, która utrzymuje przynajmniej troje dzieci. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny na podstawie złożonego wniosku, bez względu na dochód.

Karta jest przyznawana:

- 1) rodzicom na czas nieokreślony;
- 2) dzieciom do ukończenia 18 lub 25 roku życia, jeśli uczą się jeszcze w szkole lub studiują.
- 3) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18 roku życia - na okres ważności orzeczenia;

Zmiana danych zawartych w Karcie oraz zmiana miejsca zamieszkania wymaga przyznania nowej Karty.

W przypadku utraty Karty, kradzieży lub zgubienia, na wniosek członka rodziny może być wydany duplikat Karty. Koszt wydania duplikatu wynosi 9,21zł.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Wykaz podmiotów oferujących uprawnienia rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty Dużej Rodziny znajduje się na stronie internetowej **rodzina.gov.pl**.

Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznaniem Karty wynosi 13,40 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie. W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi 2,68 zł za przyznanie Karty. Koszt realizacji ustawy przez gminę za wydanie duplikatu Karty wynosi 1,34 zł.

W 2014r. złożono 44 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny dla 254 osób.

W 2014r. koszt realizacji ustawy wyniósł 392,92zł.

(w 2014r. koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznaniem Karty wynosił 8,93zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie)

V. PROJEKT PO KL „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”

W ramach realizacji projektu „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne” Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w 2014 roku wsparciem objęliśmy 10 kobiet.

Dla wszystkich uczestniczek zorganizowaliśmy grupowy trening kompetencji społecznych, dodatkowo 8 osób ukończyło grupowe warsztaty doradztwa zawodowego. Warsztaty i trening umożliwiły uczestniczkom poznanie swoich mocnych i słabych stron oraz wykorzystania zalet podczas rozmowy kwalifikacyjnej. Panie uczyły się także metod i technik aktywnego poszukiwania pracy. Powyższe instrumenty ułatwiły wybranie szkolenia zawodowego zgodnego z zainteresowaniami poszczególnych osób i ich możliwościami a także potrzebami lokalnego rynku pracy. Wynikiem wsparcia w ramach projektu było również ukończenie szkolenia pt. „Kosmetyczka – wizażystka” przez 1 osobę, 2 inne osoby uczestniczyły w kursie gastronomicznym, 5 uczestniczek ukończyło kurs z zakresu obsługi kasy fiskalnej z komputerowym programem fakturującym.

Uczestniczka, która najlepiej zaprezentowała się podczas rozmowy kwalifikacyjnej ukończyła 3 miesięczny staż finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (również w ramach w/w projektu).

Z 3 rodzinami wymagającymi wsparcia i pokierowania w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego przez 8 miesięcy pracował asystent rodziny.

Dobrym doświadczeniem również w 2014 roku okazała się działalność punktu poradnictwa psychologicznego, w którym z pomocy specjalisty skorzystali nie tylko uczestnicy projektu ale również ich otoczenie. W ciągu 6 miesięcy pracy psychologa pomoc w punkcie uzyskało niemal 50 osób. Dla większości z nich nie były to jednorazowe spotkania. Klienci często poszukują pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych, szkolnych, oczekują też wsparcia i wskazówek do radzenia sobie z problemami. Popularność usług punktu poradnictwa psychologicznego świadczy o potrzebie kontynuacji tego typu wsparcia na terenie Gminy Wadowice Górne w kolejnych latach.

Realizacja projektu „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne” przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych dała możliwość zatrudnienia 2 pracowników socjalnych w celu spełnienia wymogu ustawowego 1 pracownik socjalny na 2000 mieszkańców, co przyczyniło się do zwiększenia skuteczności pracy socjalnej. Zatrudnienie w/w pracowników w całości finansowane jest z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny).

Wkład własny projektu wypłacany jest w formie zasiłków okresowych, celowych na zakup żywności oraz celowych dla uczestników projektu.

VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Jak wynika z powyższego sprawozdania 11,30% osób zamieszkałych na terenie Gminy Wadowice Górne korzysta z pomocy finansowej i rzeczowej, 13,88% objętych jest pomocą i pracą socjalną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych. 25,63% osób pobiera świadczenia wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Stosownie do art. 110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę zwracamy na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

W związku z powyższym przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

Na terenie naszej gminy wzrasta liczba osób starszych, samotnych, schorowanych. Coraz więcej osób wymaga całodobowej opieki w miejscu ich zamieszkania lub umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Problemem jest, że nie ma osób, które mogłyby zapewnić opiekę a coraz częściej zdarza się rodzina nie poczuwa się do obowiązku sprawowania opieki zrzucając ten obowiązek na instytucje. Ponadto wzrasta liczba osób niepełnosprawnych, które nie nabyły uprawnień do żadnych świadczeń i nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Przeważnie są to osoby młode i samotne, w większości nadużywające alkoholu.

W przypadku kiedy osoba nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, a usługi opiekuńcze są niewystarczające zachodzi potrzeba kierowania do Domów Pomocy Społecznej. Zgodnie z treścią art. 60 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Osobę, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Najbliższy Dom Pomocy Społecznej znajduje się w Mielcu gdzie koszt pobytu 1 mieszkańca w **2015r.** wynosi **2 886,41zł.**

Stosownie do zapisu art. 61 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi, zgodnie z umową zawartą z Kierownikiem OPS ustalającą wysokość ponoszonej przez nich opłaty;
- opłatę mogą wносить także osoby nie wymienione wyżej.

- gmina, z której osoba została skierowana do DPS w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS a opłatami wnoszonymi przez osoby w/w.

Przykładowa kalkulacja:

1. Osoba wymagająca skierowania do DPS której miesięczny dochód wynosi **542,00zł** miesięcznie (zasilek stały 389,00 zł i zasilek pielęgnacyjny 153,00zł)

Miesięczna opłata mieszkańca: 379,40zł

Miesięczna opłata gminy: 2 410,49zł (2 410,49zł x 12 miesięcy = 28 925,888zł)

2. Osoba wymagająca skierowania do DPS której źródłem utrzymania jest emerytura rolnicza (około 1 100 zł)

Miesięczna opłata mieszkańca: 770,00 zł

Miesięczna opłata gminy: 2 019,89zł (2 019,89zł x 12 miesięcy = 24 238,68zł)

Aktualnie ponoszone koszty gminy za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

- 1 osoba umieszczona jest w DPS w Dębicy dla osób przewlekle psychicznie chorych, miesięczny koszt utrzymania w 2014r. wynosił i obecnie wynosi **3 051,34zł**, z tego gmina ponosi odpłatność w wysokości **2 611,05zł**.
- 1 osoba niepełnosprawna umieszczona jest w DPS w Mielcu gdzie koszt utrzymania w 2014r. wynosił **2 789,89zł** miesięcznie, gmina ponosiła odpłatność w wysokości **2 410,49zł**. **W 2015r. miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 2 886,48zł**, gmina ponosi odpłatność w wysokości **2 507,01zł** miesięcznie.
- Za jedną osobę umieszczoną w DPS Mielec odpłatność ponoszą jej dzieci, ponieważ ich dochody przekraczają 300% kryterium dochodowego. W takim przypadku GOPS zawiera umowę o ponoszeniu odpłatności z dziećmi osoby umieszczonej w DPS.

Ponadto jedna osoba złożyła wniosek o skierowanie do Domu Pomocy Społecznej w Piekarach Śląskich dla osób psychicznie i nerwowo chorych gdzie miesięczny koszt utrzymania w 2014r. wynosił **2958,00zł**, a miesięczny dochód tej osoby to około 1.050,00zł (z tego obciążenie dla gminy wynosić będzie ok. **2.250,00zł**).

Aktualnie gmina organizuje osobom kwalifikującym się do skierowania do DPS opiekę w postaci usług opiekuńczych, pomoc rodziny czy sąsiadów. Z każdym rokiem będzie zwiększać się liczba osób które wymagać będą całodobowej opieki i wtedy konieczne będzie umieszczenie ich w Domu Pomocy Społecznej.

Z rozeznaczonych potrzeb na dzień dzisiejszy do umieszczenia w DPS kwalifikowałyby się 6 kolejnych osób. Dwie spośród nich utrzymuje się z zasiłku stałego i konieczność miesięcznej opłaty ze strony gminy za ich pobyt wynosić będzie 2.410,49zł za 1 osobę. Cztery inne osoby utrzymują się z niskich świadczeń emerytalnych lub rentowych, opłata ze strony gminy za ich pobyt wynosilaby ok. 2.020,00zł miesięcznie od 1 osoby. Jeżeli wszystkie te osoby będą musiały być umieszczone w DPS to roczny koszt ich utrzymania ze

strony gminy wyniósłby około **154 812,00zł.** (bez opłaty za osoby, które już przebywają w DPS).

Ze względu na zmianę kryterium dochodowego uprawniającego do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej co za tym idzie większe zapotrzebowanie na środki finansowe z budżetu gminy (zasiłki celowe). O finansową pomoc społeczną zgłaszają się najczęściej rodziny, gdzie głównym problemem jest brak pracy lub jej utrata, wzrost kosztów utrzymania rodzin, niskie zarobki, spadek opłacalności produkcji rolnej, wysokie koszty leczenia a także bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Coraz częściej zgłaszają się osoby starsze, którym nie wystarcza środków na leczenie oraz z swoich świadczeń nie są w stanie wygospodarować środków na zakup opału na zimę.

Pomoc społeczna to nie tylko kompletowanie dokumentów i wypłata zasiłków, ale także szereg innych zadań które muszą wypełniać pracownicy socjalni. Pracownicy socjalni prowadzą także szeroko rozumianą pracę socjalną z osobami korzystającymi z pomocy OPS i nie tylko. Z każdym rokiem zwiększa się ilość zadań które realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Coraz częściej osoby zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej nie tylko ze względu na trudną sytuację materialną. Problemy jakie najczęściej zgłaszają to przemoc w rodzinie, konflikty w rodzinie i sąsiedzkie itp.

Klientami pomocy społecznej są także osoby które są niezaradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym także w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Takie osoby wymagają dodatkowego wsparcia, w tym także pomocy asystenta rodziny. W 2014r. 11 rodzin objętych było pomocą asystenta. Wynagrodzenie asystenta pokrywane było z dotacji budżetu państwa i środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu POKL. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obliguje gminy do zatrudnienia asystentów rodziny. Zatrudnianie asystenta rodziny będzie obowiązkowe od 2015r. co także będzie wiązało się z zaplanowaniem dodatkowych środków finansowym w budżecie gminy na 2015r.

W 2015r. kontynuowane są także działania w ramach projektu systemowego POKL „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne” służące aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny. W ramach w/w projektu w 2013r. został utworzony Punkt Poradnictwa Psychologicznego, w ramach którego zatrudniony jest psycholog – psychoterapeuta na umowę zlecenie. Funkcjonowanie takiego punktu na terenie naszej gminy jest bardzo potrzebne, ponieważ jak się okazuje coraz więcej osób wymaga wsparcia w/w specjalisty. Klienci poszukują pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych, szkolnych, oczekują wsparcia i wskazówek do radzenia sobie z problemami. W wielu przypadkach sam pracownik socjalny jest bezradny w rozwiązaniu problemów osoby czy rodziny i konieczne jest wsparcie psychologa. Praca z rodziną przynosi wtedy większe efekty i jest o wiele skuteczniejsza.

Wzrasta liczba osób korzystających z usług punktu poradnictwa psychologicznego co świadczy o potrzebie kontynuacji tego typu wsparcia na terenie Gminy Wadowice Górne w kolejnych latach.

Jak wspominałam w sprawozdaniu dwóch pracowników socjalnych jest zatrudnionych w ramach projektu systemowego PO KL „Czas na aktywność w Gminie Wadowice Górne”, etaty te są w całości finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Program Operacyjny Kapitał Ludzki kończy się dnia 30.06.2015r., w związku z tym od 01.07.2015r. konieczne będzie finansowanie w/w etatów z środków własnych gminy, ponieważ zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 19 ustawy o pomocy społecznej, zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest utrzymanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników.

Wymagania spowodowane licznymi zmianami prawa w zakresie realizacji działań Ośrodka, oraz ciągle przybywającymi zadaniami powodują konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.

Niezwykle cenna jest także współpraca pracowników socjalnych z przedstawicielami poszczególnych sołectw gdyż niejednokrotnie posiadają oni wiedzę o osobach które znajdują się w trudnej sytuacji finansowej czy rodzinnej i wymagają pomocy OPS. GOPS współpracuje także z innymi instytucjami i jak do tej pory przebiega ona pozytywnie. Dużym utrudnieniem w pracy ośrodka jest brak oddzielnego pomieszczenia przeznaczonego na posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, grup roboczych, spotkania z psychologiem. Te pomieszczenia pozwalałyby na zapewnienie warunków gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności i prywatności osób korzystających ze wsparcia. Celowym byłoby też wygospodarowanie pomieszczenia z przeznaczeniem na zbiorckę i wydawanie odzieży, obuwia, środków czystości, art. szkolnych itp.